

บทที่ 7

สรุปและข้อเสนอแนะ

ในบทสรุปและข้อเสนอแนะนี้ ได้แบ่งเนื้อหาออกเป็น 2 ส่วนคือ ส่วนของการสรุปผลการศึกษา และส่วนของข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาต่อไป ซึ่งแสดงได้ดังนี้

7.1 สรุปผลการศึกษา

การบริโภคและการออมมีบทบาทและความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ เนื่องจาก การบริโภคเป็นส่วนประกอบที่สำคัญในด้านอุปสงค์รวม และยังเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับทุกคนในสังคม การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการบริโภค จะส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการจัดสรรทรัพยากร การผลิต และการลงทุน ทำให้การศึกษาพฤติกรรมกรรมการบริโภคเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนทางการผลิตและการลงทุน และการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ส่วนการออมก็มีบทบาทต่อความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเพราะการออมเป็นแหล่งที่มาของเงินทุนสำหรับการลงทุน การขาดเงินออมจะทำให้ต้องพึ่งพาเงินทุนจากต่างประเทศ ทำให้การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไม่เป็นอิสระ ดังนั้น วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จึงได้ทำการสร้างแบบจำลอง เศรษฐกิจมหภาคในส่วนของภาคการบริโภคและการออมของประเทศจีน โดยใช้ข้อมูลสองส่วน คือ ส่วนที่ใช้ข้อมูลรายปีในช่วงปี พ.ศ.2513-2536 และส่วนที่ใช้ข้อมูลรายไตรมาสในช่วงไตรมาสที่ 1 ปี พ.ศ.2536-ไตรมาสที่ 2 ปี พ.ศ.2543 ทำการศึกษาด้วยวิธี cointegration and error correction mechanism

จากผลการศึกษาแบบจำลองการบริโภคและการออมรายปีของประเทศ จะพบว่าแบบจำลองทุกแบบจำลองมีคุณภาพในระยะยาวและมีกระบวนการปรับตัวในระยะสั้น โดยพฤติกรรมกรรมการบริโภคมีคุณภาพในระยะยาวและการปรับตัวในระยะสั้นกับรายได้ที่ใช้จ่ายได้จริงในทิศทางเดียวกัน กับดัชนีราคาสินค้าในทิศทางตรงข้าม กับสินเชื่อเพื่อการบริโภคจากธนาคารพาณิชย์ในทิศทางเดียวกัน และกับการออมของภาคเอกชนในทิศทางตรงข้าม ส่วนพฤติกรรมกรรมการออมของภาคครัวเรือนมีคุณภาพในระยะยาว และการปรับตัวในระยะสั้นกับรายได้ที่ใช้จ่ายได้จริงในทิศทางเดียวกัน กับจำนวนผู้พึ่งพิงในทิศทางตรงข้ามกับอัตราดอกเบี้ย (MLR) ในทิศทางเดียวกัน และกับสินเชื่อเพื่อการบริโภคจากธนาคารพาณิชย์ในทิศทางตรงข้าม พฤติกรรมการออมของภาครัฐก็มีคุณภาพในระยะยาวและการปรับตัวในระยะสั้นกับอัตราดอกเบี้ย (MLR) ในทิศทางเดียวกัน กับ

เงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในทิศทางเดียวกัน และกับกำไรของธุรกิจ ในทิศทางเดียวกัน ส่วนการปรับตัวของดัชนีราคามีคุณภาพในระยะยาวและการปรับตัวในระยะสั้นกับปริมาณเงินเปรียบเทียบกับตัวปรับลดผลิตภัณฑ์ในประเทศเบื้องต้นในทิศทางเดียวกัน กับอัตราดอกเบี้ย (MLR) ในทิศทางตรงข้าม และกับดัชนีราคาน้ำมันในทิศทางเดียวกัน โดยที่รายได้ประชาชาติมีคุณภาพในระยะยาวและการปรับตัวในระยะสั้นกับผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศในทิศทางเดียวกัน และรายได้ที่ใช้จ่ายได้จริงมีคุณภาพในระยะยาวและการปรับตัวในระยะสั้นกับรายได้ประชาชาติในทิศทางเดียวกัน

โดยแบบจำลองต่างๆ ในรายปีล้วนมีค่าสถิติต่างๆ ของแบบจำลองการปรับตัวในระยะสั้น (ecm) เป็นที่น่าพอใจ นั่นคือ ในแบบจำลองการบริโภคมีค่า R^2 ที่สูงเกิน 0.95 คือ อยู่ระหว่าง 0.96-0.99 โดยแบบจำลองการบริโภคหมวดเฟอร์นิเจอร์ เครื่องตกแต่งบ้าน เครื่องใช้ในครัวเรือน (CFH) เป็นแบบจำลองที่ผลการศึกษามีค่า R^2 สูงสุด ส่วนในแบบจำลองการออม พบว่า แบบจำลองการออมของภาคครัวเรือน มีค่า R^2 โดยเปรียบเทียบแล้วต่ำ คือ 0.75 แต่ในแบบจำลองการออมภาคธุรกิจ มีค่า R^2 ที่สูงมาก คือ 0.99 และสำหรับแบบจำลองดัชนีราคาผู้บริโภค แบบจำลองรายได้ประชาชาติ และแบบจำลองรายได้ที่ใช้จ่ายได้จริง มีค่า R^2 ที่สูงเช่นกัน คือ อยู่ระหว่าง 0.94-0.98 โดยจากแบบจำลองรายปีทั้งหมด 19 แบบจำลองนี้ พบว่า แบบจำลองการบริโภคหมวดเฟอร์นิเจอร์ เครื่องตกแต่งบ้าน เครื่องใช้ในครัวเรือน (CFH) เป็นแบบจำลองที่ผลการศึกษามีค่า R^2 สูงสุด และแบบจำลองการออมของภาคครัวเรือน มีค่า R^2 ที่ต่ำสุด ส่วนผลการทำ simulation ด้วยวิธี static ของแบบจำลองส่วนใหญ่เป็นที่น่าสนใจ จากค่าสถิติพบว่า สามารถนำแบบจำลองไปใช้ในการพยากรณ์ได้ดี พิจารณาจากค่า Theil's inequality coefficient มีค่าอยู่ระหว่าง 0.0009-0.03 และ mean absolute percentage error ที่มีค่าอยู่ระหว่าง 0.004-0.13 โดยแบบจำลองที่ให้ผลการพยากรณ์ที่ดีที่สุดคือ แบบจำลองการบริโภคหมวดเฟอร์นิเจอร์ เครื่องตกแต่งบ้าน เครื่องใช้ในครัวเรือน (CFH) ส่วนแบบจำลองที่ให้ผลการพยากรณ์ได้ต่ำที่สุดคือ แบบจำลองการบริโภคหมวดเครื่องดื่ม และยาสูบ (CBTP) และจากผลการศึกษาจะพบว่า การเปลี่ยนแปลงของตัวแปรเชิงนโยบายจะมีผลกระทบต่อ การบริโภคและการออมของภาคเอกชน เช่น อัตราดอกเบี้ย (MLR) จะส่งผลในทิศทางเดียวกันต่อการออมของภาคครัวเรือนและภาคธุรกิจ และการออมของภาคเอกชน อันจะทำให้การบริโภคเปลี่ยนแปลงในทิศทางตรงข้าม และนอกจากนี้ อัตราดอกเบี้ย (MLR) ยังสามารถส่งผลในทิศทางเดียวกันต่อการบริโภคได้โดยผ่านดัชนีราคาสินค้า นั่นคือ อัตราดอกเบี้ย (MLR) จะส่งผลในทิศทางตรงข้ามต่อดัชนีราคา และทำให้เกิดผลในทิศทางเดียวกันกับการบริโภคได้ และส่วนตัวแปรดัชนีราคาสินค้านั้น จะส่งผลให้การบริโภคลดลงในทุกหมวด และทำให้การบริโภคภาคเอกชน การบริโภครวมลดลงได้

สำหรับผลการศึกษาแบบจำลองการบริโภคและการออมรายไตรมาสของประเทศ จะพบว่าแบบจำลองต่างๆ มีคุณภาพในระยะยาวและมีกระบวนการปรับตัวในระยะสั้น ยกเว้นแบบจำลองรายได้ประชาชาติ โดยพบว่า พฤติกรรมการบริโภคมีคุณภาพในระยะยาวและการปรับตัวในระยะสั้นกับรายได้ที่ใช้จ่ายได้จริงในทิศทางเดียวกัน กับดัชนีราคาสินค้าในทิศทางตรงข้าม กับความมั่งคั่งในทิศทางเดียวกัน กับสินเชื่อเพื่อการบริโภคจากรธนาคารพาณิชย์ในทิศทางเดียวกัน และกับการออมของภาคเอกชนในทิศทางตรงข้าม ส่วนพฤติกรรมการออมของภาครัฐมีคุณภาพในระยะยาวและการปรับตัวในระยะสั้นกับรายได้ที่ใช้จ่ายได้จริง กับอัตราดอกเบี้ยเงินฝากในทิศทางเดียวกัน และกับสินเชื่อเพื่อการบริโภคจากรธนาคารพาณิชย์ในทิศทางตรงข้าม โดยพฤติกรรมการออมของภาครัฐก็มีคุณภาพในระยะยาวและการปรับตัวในระยะสั้นกับรายได้ประชาชาติ กับอัตราดอกเบี้ยเงินฝากในทิศทางเดียวกัน และกับสินเชื่อเพื่อการบริโภคของธนาคารพาณิชย์ในทิศทางตรงข้าม สำหรับการปรับตัวของดัชนีราคามีคุณภาพในระยะยาวและการปรับตัวในระยะสั้นกับปริมาณเงิน อัตราค่าจ้าง ดัชนีราคาสินค้านำเข้า และราคาน้ำมันในทิศทางเดียวกัน โดยที่รายได้ที่ใช้จ่ายได้จริงมีคุณภาพในระยะยาวและการปรับตัวในระยะสั้นกับรายได้ประชาชาติในทิศทางเดียวกัน

โดยแบบจำลองต่างๆ ในรายไตรมาสล้วนมีค่าสถิติของแบบจำลองการปรับตัวในระยะสั้นเป็นที่น่าพอใจ รวมถึง ค่า R^2 ของแบบจำลองการบริโภค พบว่า อยู่ระหว่าง 0.77204-0.93497 โดยแบบจำลองการบริโภคหมวดผลิตภัณฑ์อาหาร เครื่องดื่ม ยาสูบ สิ่งทอ และเครื่องแต่งกาย (CFBT) ให้ค่า R^2 สูงที่สุด และแบบจำลองการบริโภคหมวดบริการทางธุรกิจ การเกษตร เหมืองแร่ และอุตสาหกรรม (CSBUS) ให้ค่า R^2 ต่ำที่สุด ส่วนค่า R^2 ของแบบจำลองการออม พบว่า ดีทั้ง 2 แบบจำลอง คือมีค่าเท่ากับ 0.93301 และ 0.96654 ตามลำดับ และสำหรับค่า R^2 ของแบบจำลองการดัชนีราคาและแบบจำลองรายได้ที่ใช้จ่ายได้จริงก็ให้ผลดี คือ 0.85039 และ 0.89257 ตามลำดับ สรุปได้ว่า จากทั้งหมด 17 แบบจำลอง มีแบบจำลองการออมของครัวเรือนที่ให้ค่า R^2 ดีที่สุด มีเพียงแบบจำลองการบริโภคหมวดบริการทางธุรกิจ การเกษตร เหมืองแร่ และอุตสาหกรรม (CSBUS) และ แบบจำลองการบริโภคหมวดหมวดบริการทางด้านการค้า โรงแรม และร้านอาหาร (CSTRADE) ที่ให้ค่า R^2 พอใช้ได้ คือ 0.77204 และ 0.7873 ตามลำดับ นอกนั้น มีผลค่า R^2 อยู่ในเกณฑ์ดี คือ 0.80 ขึ้นไป สำหรับผลการทำ simulation ด้วยวิธี static ของแบบจำลองเพื่อพิจารณาผลการพยากรณ์ของแบบจำลอง พบว่า แบบจำลองส่วนมากสามารถนำไปใช้ในการพยากรณ์ได้ดี โดยมีค่า Theil's inequality coefficient อยู่ระหว่าง 0.0017-0.0187 และค่า mean absolute percentage error อยู่ระหว่าง 0.0028-0.0316 โดยแบบจำลองดัชนีราคาเป็นแบบจำลองที่ให้ค่าสถิติที่ดีที่สุด สำหรับแบบจำลองที่ให้ผลการพยากรณ์ไม่ดีนักมีเพียงแบบจำลองเดียวคือ แบบจำลองอัตราเงินเฟ้อ โดยมีค่า Theil's inequality coefficient เท่ากับ 0.116 แต่ก็ยังต่ำกว่าจากการศึกษาอื่นๆ ซึ่งมีค่า Theil's

inequality coefficient อยู่สูงกว่า 0.2 และค่า mean absolute percentage error เท่ากับ 1.9406 โดยผลของตัวแปรเชิงนโยบายในแบบจำลองรายไตรมาส เช่น อัตราดอกเบี้ยเงินฝาก พบว่าการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยเงินฝากจะทำให้การออมของภาคเอกชนเพิ่มขึ้นและส่งผลไปยังการบริโภคในทิศทางตรงข้าม ส่วนดัชนีราคาสินค้าจะส่งผลให้การบริโภคลดลง

ผลการเปรียบเทียบผลการศึกษาระบบจำลองการบริโภคและการออมระหว่างการใช้ข้อมูลรายปีและข้อมูลรายไตรมาส พบว่า ในแบบจำลองรายปีจะมีค่า R^2 สูงกว่าแบบจำลองรายไตรมาส ในเกือบทุกแบบจำลอง ยกเว้นแบบจำลองการออมของครัวเรือน และสำหรับผลการพยากรณ์เมื่อพิจารณาจาก ค่า Theil's inequality coefficient พบว่า แบบจำลองรายปีมีค่าที่ดีกว่าแบบจำลองรายไตรมาสเป็นส่วนใหญ่ ยกเว้น แบบจำลองการบริโภคหมวดผลิตภัณฑ์อาหาร เครื่องดื่ม ยาสูบ สิ่งทอ และเครื่องแต่งกาย (CFBT) และแบบจำลองการออมทั้งหมด ส่วนผลจากการพิจารณาค่า mean absolute percentage error พบว่าก็ให้ผลคล้ายกัน

7.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาต่อไป

จากการที่ผลการศึกษามากกว่าหนึ่งให้ผลการศึกษารายปีดีกว่ารายไตรมาสนั้นเนื่องมาจากตัวแปรบางตัวไม่ได้จัดทำข้อมูลรายไตรมาส คือ รายได้ที่ใช้จ่ายได้จริง รายได้ประชากร และ การออม ดังนั้นในการศึกษาจึงต้องใช้เมตริกคุณกระจายในการพยากรณ์ข้อมูลรายไตรมาส จึงทำให้ผลการศึกษาในรายไตรมาสไม่ดีเท่ารายปี ดังนั้น ควรจะมีการพัฒนาการจับเก็บข้อมูลเพื่อให้มีข้อมูลใช้ในการศึกษามากขึ้น ซึ่งจะส่งผลดีต่อการศึกษาและวิจัย เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ โดยในการศึกษานี้ได้ใช้ข้อมูลแบบ nominal ซึ่งมีข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาต่อไป คือ ทำการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างการใช้ข้อมูลแบบ nominal และ real terms